

RESOLUCIÓ DE LA SINDICATURA DE GREUGES

QUEIXA RELATIVA ALS DRETS D'ACOLLIDA (PERSONES MIGRADES I REFUGIADES)

ANTECEDENTS

Descripció dels fets objecte de la queixa

En data 15 de maig de 2024, la ciutadana va presentar una queixa en aquesta Sindicatura en què exposava el següent:

- La seva representada (persona interessada), tenia una cita amb el servei jurídic d'estrangeria CITE (Centre d'Informació per a Treballadors Estrangers), del Servei d'Atenció a Immigrants, Emigrants i Refugiats (SAIER) el dia 22 d'abril de 2024, on la va atendre un professional. Va acudir-hi acompanyada de la seva filla, menor d'edat i amb síndrome de Down.
- Demanava informació per tramitar el permís de residència o la nacionalitat, ja que era filla de ciutadà espanyol, nacionalitzat mitjançant l'anterior Llei de memòria històrica.
- La persona que la va atendre la va informar que no tenia cap opció de tramitar cap tipus de permís de residència ni la nacionalitat, i la va advertir que, passat el període de noranta dies com a turista, si la policia l'aturava pel carrer la podien detenir i traslladar-la a la presó. Aquesta informació la va deixar preocupada i angoixada, a ella i a la seva filla.
- Considerava que la informació jurídica que se li havia traslladat no era correcta, atès que la interessada reunia els requisits per tramitar el permís de residència per arrelament familiar, en ser filla d'un ciutadà espanyol. Així mateix, podia tramitar la nacionalitat, en aplicació de la vigent Llei de memòria democràtica.
- Considerava que aquest mal assessorament tècnic i humà havia perjudicat els drets de la interessada, a més de fer un mal servei públic.

Actuacions fetes

Admesa a tràmit la queixa, la Sindicatura va iniciar la instrucció de l'expedient. Va estudiar els fets i la legislació aplicable, amb la finalitat de valorar si s'havien aplicat els

1

Aquesta resolució s'emmarca dins el compromís de l'Ajuntament de Barcelona amb els **objectius de desenvolupament sostenible (ODS)**, d'acord amb la mesura de govern sobre l'Estratègia d'impuls de l'Agenda 2030. Concretament, es relaciona amb l'objectiu **10.7 "Barcelona ciutat d'acollida i inclusió"**.

principis de bona administració per a la salvaguarda dels drets fonamentals a la ciutat.

Després d'examinar el contingut de la queixa i la documentació aportada per la persona interessada, es va considerar convenient dirigir-se **al Servei d'Atenció a Immigrants, Emigrants i Refugiats** per tal de conèixer les intervencions realitzades en relació amb la queixa presentada.

El dia 22 de juliol de 2024 es va sol·licitar a aquest organisme la informació necessària per a l'estudi de la queixa.

Resposta dels òrgans afectats

El dia 29 de juliol de 2024, aquesta Sindicatura va rebre la informació sol·licitada. L'escrit exposa detalladament l'atenció que es va donar a la persona interessada durant la cita concertada.

CONSIDERACIONS

1. Actuació municipal

Arran de la queixa formulada per la persona interessada, el SAIER va revisar l'atenció del servei que el professional va oferir a la persona interessada.

Segons l'informe municipal, es va traslladar informació a la persona interessada sobre les opcions de regularització que oferia la normativa d'estrangeria en situacions com la que va descriure. Així, se la va assessorar sobre la possibilitat de tramitar una autorització de residència i treball per circumstàncies excepcionals per arrelament familiar, ja que complia els requisits previstos a l'article 124.3.b) del Reial decret 557/2011, de 20 d'abril, del Reglament de la Llei orgànica 4/2000, sobre drets i llibertats dels estrangers a Espanya i la seva integració social.

El Reglament en qüestió disposa el següent:

Article 124. Autorització de residència temporal per raons d'arrelament.

Es podrà concedir una autorització de residència per raons d'arrelament laboral, social, familiar o per a la formació quan es compleixin els requisits següents: (...)

3. Per arrelament familiar: (...)

c) Quan es tracti de fills de pare o mare que hagin estat originàriament espanyols.

Afegeixen que, igualment, l'assessor va traslladar a la interessada altres supòsits que recull la normativa segons els quals es pot caure en situació d'irregularitat, com el cas

que, si se superen els noranta dies establerts per al visat turista i no s'ha iniciat el tràmit, les autoritats espanyoles poden incoar un procediment d'expulsió. Ara bé, una vegada presentada la sol·licitud davant la Subdelegació del Govern, l'ordre d'expulsió quedaria arxivada.

Reconeixen que aquesta informació pot generar incertesa i preocupació, però consideren que tot professional té l'obligació deontològica de transmetre-la.

El consistori afegeix que, en la cita amb el mateix professional, la interessada li va mencionar la seva intenció de tramitar la sol·licitud de nacionalitat espanyola emparant-se en la Llei de memòria històrica. Aquest tipus d'assessorament és competència del servei jurídic que ofereix l'Il·lustre Col·legi d'Advocats de Barcelona (ICAB) al SAIER. Per aquest motiu, el professional la va derivar i va programar una cita amb aquell servei per al dia 21 de maig de 2024, a les 10.45 hores, a la qual la interessada va acudir. El professional que la va atendre la va informar sobre el procediment que havia de seguir per iniciar la tramitació de la nacionalitat espanyola.

Així mateix, el dia 23 de juliol de 2024, el servei d'atenció del SAIER va contactar amb la interessada per contrastar l'atenció proporcionada, tot sota una actuació basada en la transparència, la col·laboració i l'empatia amb la seva situació. En aquesta comunicació, la usuària va manifestar que havia iniciat els tràmits per obtenir la nacionalitat espanyola pel seu compte, sense l'acompanyament del servei del SAIER.

2. Valoració de la Sindicatura de Greuges

La informació facilitada per l'Ajuntament contradiu les manifestacions de la persona interessada. Davant d'aquesta discrepància, aquesta institució no disposa d'elements suficients per fer un pronunciament amb l'objectivitat necessària sobre la qüestió objecte de queixa.

Tot i això, considerem convenient ressaltar que **el compromís amb els drets humans implica la corresponsabilitat per garantir el dret de les persones que presenten un perfil de vulnerabilitat**, com la majoria de les persones usuàries del SAIER. Aquestes persones s'acostumen a trobar en condicions de risc que els impedeix desenvolupar-se i accedir a condicions de benestar. Per aquest motiu, es requereix un esforç addicional dels serveis públics que les atenen, a fi de garantir una assistència i un acompanyament adequat a les seves necessitats.

En el cas objecte d'estudi, ens consta que s'ha informat convenientment la persona interessada i que ha rebut l'acompanyament necessari per fer el tràmit que pretenia, a través de professionals externs a l'administració, especialistes en matèria d'estrangeria.

DECISIÓ

D'acord amb el que disposen l'article 143 de la Carta municipal de Barcelona i el reglament que regula la Sindicatura de Greuges de Barcelona, aquesta institució té com a missió valorar si s'ha produït un greuge. Considerats els fets i les normes aplicables, conclou que, en aquest cas, **no disposem d'elements suficients per valorar si l'actuació del Servei d'Atenció a Immigrants, Emigrants i Refugiats ha estat ajustada a dret, ateses les versions contradictòries de les parts.**

Això no obstant, aquesta Sindicatura emet la decisió següent:

- **Recordar al Servei d'Atenció a Immigrants, Emigrants i Refugiats** que té l'obligació de vetllar per la prestació d'un servei de qualitat, especialment quan les persones usuàries presenten un perfil de vulnerabilitat i necessiten eines que les ajudin a superar la seva situació i aconseguir la plena integració.

Aquesta resolució es comunicarà a l'òrgan municipal competent, se'n donarà compte al Plenari del Consell Municipal en l'informe anual reglamentari i s'informarà la persona interessada del seu contingut.